

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1995-1996

5 FEBRUARI 1996

BELEIDSBRIEF

Statistiek in Vlaanderen Hoekstenen van een vernieuwd beleid Beleidsprioriteiten 1995-1999

VERSLAG

namens de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Leo Cannaerts

Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Robert Voorhamme.

Vaste leden : de heren Herman Candries, Paul Deprez, Johan De Roo, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Eddy Schuermans ;
de heren Karel De Gucht, Marino Keulen, Didier Ramoudt ;
de heren Carlos Lisabeth, Jef Sleeckx, Robert Voorhamme ;
de heren Emiel Verrijken, Frans Wymeersch ;
de heer Jean-Marie Bogaert ;
de heer Jos Stassen.

Plaatsvervangers :

de heren Leo Cannaerts, Jos De Meyer, mevrouw Mia De Schamphelaere, de heer John Taylor, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen ;
de heren Louis Bril, Arnold Van Aperen, Dirk Van Mechelen ;
de heren Freddy De Vilder, Fred Dielens en Guy Swennen ;
mevrouw Marijke Dillen, de heer Jan Penris ;
de heer Christiaan Vandenbroeke ;
de heer Jos Geysels.

Zie :

161 (1995-1996)

– Nr. 1 : Beleidsbrief

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden heeft op dinsdag 30 januari 1996 de beleidsbrief "Statistiek in Vlaanderen. Hoekstenen van een vernieuwd beleid. Beleidsprioriteiten 1995-1999", ingediend door de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, ten gronde besproken.

1. INLEIDENDE TOELICHTING DOOR DE HEER LUC VAN DEN BRANDE, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGHENEDEN, WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE

De minister-president licht de beleidsbrief toe als volgt.

Met het voorleggen van de beleidsbrief "Statistiek in Vlaanderen" wenst de minister-president een nieuwe impuls te geven aan het beleid inzake overheidsstatistiek. Reeds tijdens de vorige legislatuur werd daar een eerste aanzet toe gegeven. Maar de volgende jaren moet het Vlaamse statistiekbeleid op volle kruissnelheid komen.

De aandacht voor kwantificering en statistiek past in een nieuwe aanpak waarbij beleidsvoorbereiding en -evaluatie centraal staan. De Vlaamse overheid moet kunnen beschikken over gegevens die een goed beeld geven over het reilen en zeilen binnen de Vlaamse samenleving. Daarom moet men kunnen beschikken over gegevens die iets vertellen over de bevoegdheidsdomeinen van de Vlaamse overheid zelf, over het eigen overheidsoptreden. Vlaanderen moet zijn eigen identiteit ook statistisch kunnen weergeven.

De minister-president stipt aan dat er een algemeen onbehagen leeft over het kader waarin regionale statistieken tot stand komen. Op dit ogenblik is volgens de openbare statistiekwet slechts één instituut bevoegd voor de uitvoering van statistisch onderzoek, met name het NIS. Dit federale instituut voor de statistiek voldoet grotendeels aan de nood aan statistische informatie van de federale overheid, maar heeft nauwelijks oog voor de vragen die bij de regio's en gemeenschappen leven. Er worden nog te weinig gewestelijke statistieken opgemaakt en gepubliceerd. Regionale statistieken verschijnen vaak met grote vertraging en de communicatie over de gebruikte methodologie en de waarde van de resultaten laat te wensen over. Om een voorbeeld te geven, het NIS bundelt jaarlijks diverse regionale statistieken in het Regionaal Statistisch Jaarboek, maar de laatste gegevens dateren pas van 1991 !

Het is de overheid die het beleid over een bepaalde materie voert, die het best aanvoelt waar de nood aan statistische informatie het grootst is. Als de Vlaamse overheid om beleidsredenen een statistisch onderzoek wil uitvoeren, dan kan dat wel, mits het doorlopen van een lange procedure bij de federale overheid.

Dit is onlogisch, omdat het indruist tegen de autonomie van de gemeenschappen en gewesten. Dit is omslachtig, omdat er kort op de bal moet kunnen gespeeld worden en geen tijd mag verloren worden met het volgen van tijdrovende procedurekwesties.

Herhaalde keren heeft de Vlaamse administratie bewezen dat zij snel, kwaliteitsvolle statistiek kan opmaken. Een voor-

beeld. Recent besliste de federale overheid om de statistieken over het verbruik van land- en tuinbouwprodukten stop te zetten, enerzijds om budgettaire redenen en anderzijds omdat de afzetpromotie een bevoegdheid van de gewesten is geworden. In dit geval heeft de Vlaamse overheid niet gearzeld de statistische opdracht over te nemen en meer dan behoorlijk uit te voeren.

Het NIS rekt op de medewerking van de gewesten voor de toelevering van gegevens aan internationale instellingen (zoals de OESO of de Europese Unie, met statistieken over de verleende expansiesteun, over de steun aan de industrie, over de werkloosheid, enz.), maar daar staat niets tegenover.

Vlaanderen wil zelf over de volle bevoegdheid beschikken om statistische initiatieven te kunnen ontplooien. Dat is de enige manier om snel over maximaal bruikbare statistieken te kunnen beschikken.

Op termijn is dus de oprichting van een Vlaams Instituut voor de Statistiek onafwendbaar. Dit instituut moet een spilfunctie vervullen in het Vlaamse statistiekbeleid. Om een goede werking van het VLIS te verzekeren, moet het op dezelfde instrumentele bevoegdheden kunnen terugvallen als zijn partnerinstitu(t)en. Daarom dienen politieke onderhandelingen aangeknoopt voor de delegatie van het statistisch geheim en de aangifteplicht. Alleen onder die voorwaarden kunnen onderzoeken aan derden worden opgelegd.

Het NIS moet het VLIS eerder zien als partner dan als concurrent. Betere afspraken en een heldere taakverdeling tussen het regionale en het federale statistisch instituut vormen de basis voor een efficiënter statistiekbeleid. Als de resultaten van een bepaald onderzoek slechts relevant zijn voor één bepaalde regio, dan zou de opstelling van een statistiek voor het hele land een verspilling van tijd en middelen zijn. Dit is zeker het geval voor geregionaliseerde materies, waarover de gewesten of gemeenschappen een autonoom beleid voeren. Het toekomstige VLIS zal zich dus toeleggen op statistieken met betrekking tot de Vlaamse bevoegdheden.

Een dergelijke specialisering heeft overigens al plaatsgegrepen op federaal niveau. Zich bewust van de precaire situatie van het NIS en van de minder goede internationale reputatie van de Belgische statistiek, heeft de federale overheid een aantal initiatieven ontplooid om betere statistieken te produceren. Via het samenwerkingsverband van het Instituut voor de Nationale Rekeningen (samenwerking van het Planbureau en de Nationale Bank met het NIS volgens de programmawet van 21 december 1994) opteert de federale overheid terecht voor een zekere functionele decentralisatie. Daarbij neemt het INR een aantal taken, zoals de opstelling van macro-economische rekeningen, van het NIS over. Deze nieuwe regeling is een belangrijke stap voorwaarts inzake de produktie van macro-economische statistieken, maar brengt geen verbetering aan de toestand van de regionale statistiek. Als de federale overheid haar beleid consequent zou verder zetten, dan moet zij de herverkaveling van statistiekbevoegdheden doortrekken tot op het niveau van de regio's.

Onlangs legde de federale minister van Economische Zaken Di Rupo een ontwerp van samenwerkingsakkoord voor betreffende de aanduiding van vertegenwoordigers van gemeenschappen en gewesten in twee van de drie adviescomités van het INR. In het belangrijkste comité - met name het wetenschappelijk comité van de nationale rekeningen - heeft de Vlaamse overheid geen stem. De minister-president is vast besloten zich bij deze situatie niet neer te leggen en zal aan-

dringen op een volwaardige vertegenwoordiging, ook in het derde adviescomité.

Daarom zal de minister-president dit item opnemen in een samenwerkingsakkoord dat in het algemeen beter werkbare afspraken met de federale overheid nastreeft. Daarin wordt het engagement gevraagd voor :

- een snellere toelevering van goede en betrouwbare statistieken ;
- de erkenning van gemeenschappen en gewesten als het aggregatieniveau op basis waarvan het totaal voor België wordt berekend ;
- het verlenen van inzage in de gegevensbestanden van federale statistische bronnen ;
- het verstrekken van inlichtingen over de gehanteerde methodologie met het oog op het noodzakelijke kritische bronnenonderzoek ;
- verbetering van de onderlinge vergelijkbaarheid en coherentie van statistische reeksen door het gebruik van een eenvormige nomenclatuur, vooral met betrekking tot de werkgelegenheidsstatistieken ;
- de opstelling van regionale rekeningen en regionale exportstatistieken.

Dit samenwerkingsakkoord moet de relatie met de federale statistische instituten op praktisch vlak verbeteren.

Als de Vlaamse overheid zelf statistisch onderzoek wil uitvoeren, waarvoor de medewerking van de bevolking of van ondernemingen is vereist, dan moet zij zich ook kunnen beroepen op het statistisch geheim. Het regelen van het statistisch geheim - dit wil zeggen, bepalen wie bevoegd is om te waken over individuele, vertrouwelijke gegevens - is een federale bevoegdheid. Daarom dienen met de federale overheid onderhandelingen te worden aangeknoopt om te laten erkennen dat bepaalde diensten van de Vlaamse overheid ook onder het statistisch geheim vallen.

De Vlaamse overheid heeft de jongste jaren herhaaldelijk bewezen grote belangstelling voor de statistiek op te brengen. Binnen de Vlaamse administratie werd via de Administratie Planning en Statistiek de basis gelegd voor de coördinatie van de informatie over en de valorisering van de eigen overheidsstatistieken.

Daar is men gestart met de uitbouw van een Functioneel Regionale Databank (FRED). FRED inventariseert, beschrijft wat reeds aan statistieken bestaat en spoort eventuele leemtes op. Dit project vormt een goede vertrekbasis voor een ander produkt, de "Vlaamse Regionale Indicatoren" (VRIND), dat de basisgegevens valoriseert die aanwezig zijn in de talloze gegevensbestanden van de Vlaamse administratie. Deze aanpak stimuleert mensen om verder te gaan op de ingeslagen weg. Het sensibiliseert en maakt mensen gevoelig voor de problematiek van het statistiekbeleid.

Omdat een belangrijk gedeelte van de bevoegdheden van de Vlaamse overheid liggen op het vlak van de kwaliteit van de samenleving, wordt dit jaar gestart met een survey van kwalitatieve indicatoren (waarden, houdingen, e.a.).

In die omstandigheden komt het volgens de minister-president voor, dat alle voorwaarden zijn vervuld om met succes een decentrale benadering voor de produktie van statistieken in overweging te nemen en met succes door te voeren.

Een legalistische aanpak van het statistiekdossier is geïndiceerd om tot verder immobilisme te leiden. In afwachting van een verdere staatshervorming, inclusief de aanpassing van de statistiekwet, moet via een samenwerkingsakkoord gezocht worden naar de aanloop ter voorbereiding van deze overdracht. Desgevallend moet een asymmetrische benadering niet worden uitgesloten.

2. VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN MET ANTWOORD VAN DE MINISTER-PRESIDENT

2.1. Het gebrek aan degelijke regionale statistiek is een oude zaak en de federale overheid heeft nog steeds een sterk bevoogdende rol

De heren Didier Ramoudt, Christiaan Vandenbroeke, Jos Stassen en Robert Voorhamme steunen het initiatief van de minister-president tot oprichting van een eigen Vlaams Instituut voor de Statistiek, vermits dit beantwoordt aan de noodzaak voor Vlaanderen te beschikken over een volwaardig statistisch instrument bij het uittekenen van een eigen Vlaams beleid. Niettemin stellen deze leden vast dat de federale overheid inzake de statistiekwet nog steeds een sterk bevoogdende rol uitoefent. Zowel de statistiekwet zelf als de opdracht, structuur en werking van het huidige statistische apparaat houden volstrekt onvoldoende rekening met de staatshervorming. Hieraan sleutelen, kan eventueel via de voorbereiding en de afsluiting van een samenwerkingsakkoord tussen de staat, de gemeenschappen en de gewesten, conform artikel 92 bis, paragraaf 1 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Sprekers vragen zich af wie hiervoor het initiatief dient te nemen. In deze pleit de heer Paul Deprez voor een spoedige regeling van deze problematiek in het Overlegcomité federale regering-gemeenschappen en gewesten.

Volgens de heer Carlos Lisabeth is deze procedure wellicht het meest aangewezen, in afwachting van de wijziging van de statistiekwet van 4 juli 1962. Nochtans merkt het lid op dat de overheveling van de bevoegdheid inzake statistiek naar de Gemeenschappen en de Gewesten tevens een wijziging inhoudt van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen, wat slechts kan geschieden met een tweederde meerderheid.

De heren Robert Voorhamme en Karel De Gucht menen echter dat op grond van de theorie van de "implied powers" Vlaanderen wellicht zelf initiatieven zou kunnen nemen inzake de regionale inzameling van statistische gegevens betreffende de geregionaliseerde materies. Burgers zouden aldus verplicht kunnen worden om bepaalde documenten in te vullen ten behoeve van de Vlaamse overheid.

De heer Jos Stassen maant echter aan tot enige omzichtigheid en stelt dat deze Beleidsbrief niet mag worden gehanteerd als een communautair breekijzer en pleit voor een geleidelijke vernieuwde aanpak van de Statistiek in Vlaanderen.

De heer Christiaan Vandenbroeke treedt deze stelling niet bij en stipt aan dat het wetenschappelijk onderzoek in het verleden zich wel degelijk toespitste op regionale statistieken. Politiek is de wetenschap van het beleid van morgen. Dus dient men wel degelijk over betrouwbare regionale statistische gegevens te beschikken.

De heer Robert Voorhamme stipt echter aan dat het ontbreken voor Vlaanderen van een eigen statistisch beleid, toch niet alleen op rekening van een onvoltooide staatshervorming mag worden geschreven. Het bestaande NIS werkt gebrekkig.

Dit is de kern van het probleem. Spreker vraagt zich af of Vlaanderen in staat zal zijn voldoende elan te verlenen aan het nog op te richten VLIS. Zal men niet in eenzelfde gebrekkige organisatie en onderbezetting van het personeelskader terechtkomen zoals thans bij het NIS ? De oprichting van een Vlaams Instituut voor de Statistiek houdt ook meer in dan de periodieke publikatie van weliswaar waardevolle statistische verslagen zoals thans door het NIS het geval is. Dit is slechts één element van een vernieuwd Vlaams statistisch beleid. De essentie van het VLIS moet zijn om een voldoende universaliteit en continuïteit te leggen in de inzameling van statistische gegevens. Deze operatie vergt uiteraard een voldoende ruime budgettaire enveloppe.

De heren Didier Ramoudt, Paul Deprez en Carlos Lisabeth wijzen er vervolgens op dat de inzameling van statistische gegevens bij de ondernemingen ook fel bemoeilijkt wordt door een omslachtige procedure en dringen bij de minister-president aan op een vereenvoudiging van de procedure ter zake. Ook vrezen deze leden dat het niet uitgesloten is dat, ingevolge een gebrek aan coördinatie beide instellingen, na de oprichting van het VLIS elkaar zullen overlappen, wat nadelig zal zijn voor de kwaliteit en de actualiteit van de verstrekte statistische gegevens.

In deze context wijst de heer Carlos Lisabeth op de recente evolutie, waarbij de meeste statistische gegevens worden ingezameld en verwerkt door de Nationale Bank, waarbij de regionale invalshoek wel eens wordt veronachtzaamd. De heren Christiaan Vandenbroeke en Leo Cannaerts sluiten zich bij deze vaststelling aan. Daarenboven geniet België op het internationale forum geen al te goede faam op het vlak van de kwaliteit van de statistische gegevens, in tegenstelling met 150 jaar geleden, toen België aan de spits stond van de statistiek (Adolphe Quetelet). Sprekers betreuren deze evolutie en hopen op een gunstige kentering in de toekomst.

De minister-president beaamt dit wat België betreft. De evaluatie van de Europese Commissie van augustus 1993 was vernietigend voor de kwaliteit van de statistische gegevens die door het federale bevoegdheidsechelon aan de internationale instellingen werden verstrekt. Ook "The Economist" deed eenzelfde vaststelling. Doch bij gebrek aan een adequaat statistisch instrument kan men deze evaluatie toch moeilijk de facto relateren op Vlaanderen. Daarenboven mag deze Beleidsbrief niet beschouwd worden als een communautair breekijzer, maar als een positieve stap in de richting van de uitbouw van een eigen Vlaams statistisch instrument, als essentieel instrument voor het uittekenen van een eigen Vlaams beleid.

De heer Christiaan Vandenbroeke stelt nochtans echter vast dat in een recent verleden vanuit het NIS toch enige lovenswaardige pogingen werden gedaan om de operationaliteit en de kwaliteit van de statistische gegevens te verbeteren. Hetzelfde lid pleit voor een betere omzetting van de statistische gegevens, veelal ingezameld vanuit nationale invalshoek, tot meer beleidsrelevante informatie voor de regio's (b.v. onderzoek van de Eerste en Tweede Industriële Revolutie). Een goede regionale statistiek is inderdaad de hoeksteen van een goed beleid. Spreker is tevens voorstander van een sterke sectoriële verfijning van de ingezamelde statistische gegevens (textiel, landbouw, metaal).

De heer Carlos Lisabeth merkt op dat de volksvertegenwoordigers in het verleden bepaalde statistische gegevens gratis konden bekomen van het NIS, via de intekening van een lijst (o.m. Bevolkingsstatistieken, gerechtelijke statistieken, industriële statistieken). Kan een dergelijk initiatief niet worden genomen voor de leden van het Vlaams Parlement ?

De heer Robert Voorhamme stelt voor om dit verzoek van de commissie over te maken aan de voorzitter van de Vlaamse Raad.

2.2. Oprichting van een Vlaams Instituut voor de Statistiek en mogelijke samenwerking met het NIS

De heer Herman Candries dringt aan om niet langer te talmen met een oplossing. De beschikbaarheid over een eigen Vlaams Instituut voor de Statistiek is een logisch gevolg van een moderne managementaanpak. Spreker, hierin bijgetreden door de heer Jean-Marie Bogaert en de heer Robert Voorhamme, benadrukt dat de slaagkans van de succesvolle opstarting van een Vlaams Instituut voor de Statistiek grotendeels zal afhangen van de uitbouw van een efficiënt informaticanetwerk in de Vlaamse overheidsdiensten. Ook de internationalisering van het beschikbare vergelijkingsmateriaal dient nagestreefd, eventueel door de afsluiting van internationale overeenkomsten. Al te vaak wordt een beroep gedaan op buitenlandse consultingbureaus die vaak over veel betere en actuele informatie beschikken.

De heer Robert Voorhamme stelt vast dat de Beleidsbrief wel gewag maakt van het operationaliseren van een functionele regionale databank (FRED) tegen eind 1996, doch in het vage blijft wat de oprichting op korte termijn betreft van het VLIS.

De heren Leo Cannaerts en Robert Voorhamme benadrukken inzake een mogelijke samenwerking tussen het NIS en het VLIS dat reeds tal van gegevens zijn ingezameld door het NIS en meent dat een goede samenwerking tussen het NIS en het VLIS op het vlak van gegevensuitwisseling interessante perspectieven kan bieden. De heer Leo Cannaerts is ook voorstander van een betere serviceverlening aan de KMO's, eventueel via een trimestriële verstrekking van de meest relevante statistische gegevens. Er wordt veel te weinig een beroep gedaan op bestaande trimestriële en officieel kwantificeerbare gegevens, zoals BTW-aangiften die gecodeerd zijn per postgetal en per activiteitengroep, die een duidelijk inzicht verschaffen in de sectoriële, regionale omzet en tevens interessante gegevens oplevert inzake de exportcijfers.

De heer Robert Voorhamme meent dat de Vlaamse regering, ook na de oprichting van het VLIS voldoende aandacht dient te besteden aan het NIS, omwille van het belang van dit Instituut op het vlak van de gegevensverstrekking op het niveau van de Europese Unie en andere internationale organisaties. Spreker stipt nog aan dat ook de universitaire onderzoekscentra vragende partij zijn voor regionale statistieken en bereid zijn om hiertoe samen te werken met de overheid. Spreker verduidelijkt dat het samenwerkingsverband Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming, geen spin-off is van de KUL. Het Steunpunt Werkgelegenheid is een federale beslissing, dat werd nagevolgd op het regionale niveau.

De heer Karel De Gucht benadrukt vervolgens nog het belang van een Vlaamse volkstelling. De verwerking van deze gegevens zouden een zeer nuttig instrument zijn voor het uittekenen van een eigen Vlaams beleid. De laatste nationale volkstelling werd een zevental jaren geleden georganiseerd. De gegevens hiervan zijn nog steeds niet verwerkt en geanalyseerd.

De minister-president antwoordt samenvattend en thematisch op de verschillende vragen en opmerkingen van de leden als volgt.

- Sterk bevoegde rol van de federale overheid - Oprichting van een VLIS in twee fasen : samenwerkingsakkoord en wijziging van de wet van 4 juli 1962 en toekomstige rol van het NIS na oprichting van het VLIS

Wat de sterk bevoegde rol van de federale overheid betreft stipt de minister-president aan dat door de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (aangepast door de bijzondere wetten van 1988, 1989 en 1993) belangrijke bevoegdheidspakketten werden overgeheveld naar de Gemeenschappen en de Gewesten. Deze overdracht van bevoegdheden werd echter niet doorgetrokken op het niveau van het statistisch onderzoek.

Bij de wijziging van de bijzondere wet ingevolge de derde staatshervorming (1988) werd onder het luik "economie" de federale overheid uitdrukkelijk bevoegd verklaard voor "het statistisch geheim" (art. 6, paragraaf 1, VI, tweede lid, 10° van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen).

Dit impliceert dat op het institutionele vlak een wijziging van de statistiekwet of van de bijzondere wet zich opdringt, om de decretale basis te kunnen leggen inzake de autonome organisatie van het statistisch gegeven. De wet van 4 juli 1962 inzake het statistisch geheim dient gewijzigd. Zolang dit "statistisch geheim" een exclusieve aangelegenheid blijft van het federale bevoegdheidsechelon, dient Vlaanderen een tweesporenbeleid te volgen. Op lange termijn kan inderdaad gestreefd worden naar de oprichting van een Vlaams Instituut voor de Statistiek. Tussentijds kan eventueel gedacht worden aan de voorbereiding en de afsluiting van een samenwerkingsakkoord (art. 92, paragraaf 2 bis) wat toelaat dat de uitvoerende overheden een samenwerkingsakkoord afsluiten, waarin tegengesteld aan de bepalingen van de bijzondere wet, afspraken mogelijk zijn.

Ter zake stipt de minister-president echter aan dat samenwerkingsakkoorden een onvolkomen parlementair initiatief zijn, vermits deze niet het voorwerp zijn van een initiatief van de wetgevende macht. Nochtans is het belangrijk om, in afwachting van een herziening van het globale kader van het statistisch beleid, toch reeds te onderhandelen over de afsluiting van een samenwerkingsakkoord. Aldus kan vermeden worden dat met betrekking tot eenzelfde feit, bijvoorbeeld een faillissement, drie verschillende instellingen afzonderlijk gegevens opvragen. Vereenvoudiging is vereist. Een samenwerkingsakkoord kan onder meer volgende elementen bevatten :

1. Afsluiten van een resultaatsverbintenis omtrent de toelevering van statistieken. Thans is de Vlaamse overheid vragende partij bij de federale overheid voor de toelevering van regionale statistieken. In de federale statistieken moeten Gewest en Gemeenschap als niveau worden erkend. Ook dient het inzage-recht gegarandeerd voor de Vlaamse overheid van de gegevensreeksen van het NIS.

2. Inlichtingen over de gehanteerde methodologie moeten met het oog op het noodzakelijk kritisch bronnenonderzoek kunnen worden ingewonnen. Dit is essentieel voor het voeren van een adequaat beleid. Wetenschappelijke rapporten volstaan niet.

3. Regeling met betrekking tot het statistisch geheim.

De minister-president geeft toe dat het Vlaamse bevoegdheidsechelon, inderdaad niet moet stilzitten, en verder kan gaan met het regionaal verzamelen door haar bevoegde diensten van statistische gegevens (onder meer door de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding). Vermits "het statistisch geheim" evenwel blijft behoren tot de be-

voegdheid van het federale bevoegdheidsechelon, impliceert dit dat aan de ondernemingen wordt gevraagd om een aantal gegevens inzake werkgelegenheid door te spelen.

De minister-president kondigt verder de oprichting aan in een nabije toekomst van een Observatorium voor de Vlaamse Werkgelegenheid, niet als instelling, wel als een instrument van een Vlaams werkgelegenheidsbeleid.

Krachtens de wet van 4 juli 1962 is er geen enkele Vlaamse overheid of instelling die kan optreden als een valabele partner voor de invulling van het statistisch geheim.

Inzake het inwinnen van relevante regionale informatie door de nationale wetenschappelijke instellingen refereert de minister-president aan de bespreking van de Beleidsbrief. Het wetenschaps- en technologiebeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten 1995-1999 (Stuk 164 (1995-1996) - Nr. 2). De minister-president kondigt de neerlegging aan van een geactualiseerde nota, die eerlang zal worden besproken in de Commissie voor de Staatshervorming. Hierin zullen een aantal krachtlijnen worden uitgezet omtrent deze problematiek.

De minister-president wenst aan de krachtlijnen van de Beleidsbrief "Statistiek" op korte termijn concreet gestalte te geven.

Omtrent het NIS geeft de minister-president toe dat dit Instituut inderdaad gebrekkig functioneert. De bestaande gegevens dienen ten volle benut en dubbelgebruik dient vermeden. VLIS en NIS dienen complementair te zijn. Daarenboven is het inderdaad een feit dat de Nationale Bank een steeds grotere rol speelt in de aanmaak van statistische gegevens ten behoeve van het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR), op het macro-economisch vlak. De minister-president benadrukt verder dat het onverstandig zou zijn om eenvoudigweg het NIS om te vormen tot een VLIS. In de schoot van de Vlaamse Gemeenschap bestaat reeds een Administratie Planning en Statistiek (APS), die in zekere zin het "embryo" vormt van een Vlaams Instituut voor de Statistiek. De Vlaamse regering zou een omvorming van de APS tot een Vlaams Instituut voor de Statistiek decretaal kunnen vastleggen, maar in dat geval gaat het alleen om een naamsverandering en dat volstaat niet.

Inzake de organisatie van een erkende Vlaamse volkstelling stipt de minister-president aan dat men voor deze opdracht niet naast het NIS kan kijken. De kostprijs van een volkstelling loopt vaak hoog op (1,7 miljard frank). Wellicht kan dit goedkoper, indien men de gegevens bij wijze van steekproef inzamelt en meer gerichte informatie inwint. Netwerkversterking kan hiertoe bijdragen. Toch is de minister-president niet akkoord met de vaststelling dat het NIS niet over voldoende eigentijdse informatica beschikt. Ook het personeelskader is niet onderbezet. Wellicht kan een wijziging worden gebracht in het managementteam. Wel geeft de minister-president toe dat de gegevensgaring door het NIS traag verloopt.

Wat de oprichting van een VLIS betreft in de tweede fase, na het afsluiten van het samenwerkingsakkoord, beaamt de minister-president dat deze operatie inderdaad voldoende financiële middelen vergt en dat daarbij niet ondoordacht mag worden tewerkgegaan. Er dient gestreefd naar een grotere decentralisatie, hetgeen zal resulteren in een verlaging van de kostprijs van deze operatie en een betere lokalisatie van de statistische bronnen.

Een Vlaams Instituut voor de Statistiek kan een expertisecentrum worden voor het Vlaams beleid, doch er blijft ook in de tweede fase nog steeds een rol weggelegd voor het NIS,

dat reeds over een aanzienlijke statistische informatie beschikt die ook steeds voor de Vlaamse overheid en de Vlaamse Parlementsleden toegankelijk moet blijven.

De minister-president beaamt dat men ook dient te beschikken over voldoende statistische informatie teneinde vergelijkingen met soortgelijke entiteiten in binnen- en buitenland mogelijk te maken. De aantrekkingskracht van bepaalde regio's voor buitenlandse investeerders is inderdaad verschillend.

De minister-president verklaart dat inzake een mogelijke samenwerking tussen het NIS en het VLIS reeds contacten werden gelegd met de federale overheid. Hierbij zal vooral aandacht worden besteed aan de coördinatie en het gebruiken van het bestaande statistische materiaal.

Tenslotte ontspint zich in de commissie, bij wijze van reëliek nog een ruime gedachtenwisseling over het mogelijke gevolg dat aan de bespreking van deze beleidsbrief zal worden gegeven.

In deze context trekt de heer Karel De Gucht inzake de te volgen procedure een parallel met het Europees Parlement. De heer Karel De Gucht stelt dat in het Europees Parlement het onderhandelingsmandaat wordt gegeven aan de Europese Raad van Ministers. In de loop van de onderhandelingen, wordt het Europees Parlement voldoende ingelicht en kunnen resoluties worden ingediend.

De minister-president meent echter dat deze vergelijking niet relevant is, vermits in het Europees Parlement de Raad van Ministers optreedt als een wetgevend orgaan. De Europese Commissie is daarenboven geen uitvoerend orgaan in de normale betekenis van het woord.

De heren Carlos Lisabeth, Karel De Gucht en André Denys stellen voor dat de Vlaamse Raad bij wijze van aanbeveling, of bij wijze van de indiening van een voorstel van resolutie, waarover een brede consensus zou kunnen bestaan, een signaal naar de Vlaamse regering zou geven, om met bekwaam spoed een samenwerkingsakkoord af te sluiten, in afwachting van een wijziging van de wet van 4 juli 1962. Volgens de heer Karel De Gucht is het essentieel dat het Vlaams Parlement in de gelegenheid moet zijn de doelstellingen te accentueren die door het beleid dienen verwezenlijkt te worden. De indiening van een voorstel van resolutie kan worden gezien als een verdere uitdieping van een normale democratische procedure.

De minister-president nuanceert dat niet alle beleidsbrieven zullen uitmonden in de voorbereiding van een ontwerp van samenwerkingsakkoord.

De heer Paul Deprez kondigt vervolgens namens zijn fractie de indiening aan van een motie van aanbeveling, conform de bepaling van artikel 71, punt 4 van het Reglement, waarop de heren Robert Voorhamme en André Denys er toch op wijzen dat de indiening van een voorstel van resolutie in feite meer slagkracht zou hebben, gelet op de vele beleidsbrieven die thans nog ter bespreking in de plenaire vergadering voorliggen. De toepassing van artikel 71, punt 4 van het Reglement impliceert dat met de indiening van de motie van aanbeveling dient gewacht tot de Beleidsbrief Statistiek in plenaire vergadering wordt besproken.

De heer André Denys stelt voor dat de heer Robert Voorhamme, namens de Commissie een brief zou richten tot de heer voorzitter van de Vlaamse Raad, om aan te dringen op een zeer spoedige bespreking van de Beleidsbrief Statistiek in Vlaanderen.

De Commissie stemt hiermede in.

De verslaggever,

Leo CANNAERTS

De voorzitter,

Robert VOORHAMME
